หลักสูตรการตีมีด (อส 2001)
จำนวน 45 ชั่วโมง
กลุ่มวิชาอาชีพอุตสาหกรรม

ความเป็นมา

อาชีพการตีมีด นับเป็นอาชีพหนึ่งที่มีมาแต่ช้านาน เป็นการเรียนรู้แบบธรรมชาติเป็นระบบดั้งเดิม ไม่มีแบบแผนชัดเจนแต่มีการพัฒนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งดั้งเดิมและเทคนิคสมัยใหม่ ทำให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ส่งผลให้มีดซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านธรรมดา กลายเป็นสินค้า OTOP จากชุมชนท้องถิ่นไปสู่ภูมิภาค จากระดับภูมิภาคไปสู่ระดับอินเตอร์กระจายชื่อเสียงไปถึงต่างประเทศ สร้างรายได้ให้แก่ผู้สร้างชิ้นงานอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพราะจะเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพได้และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง ให้ประชาชนได้มีทางเลือกในการขยายอาชีพที่สามารถสร้างรายได้โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ตลอดจนสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 เงื่อนไข 3 หลักการ ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม ให้มีรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

สถานศึกษาจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการตีมีดและช่องทางในการขยายอาชีพเพื่อมุ่งพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ สามารถสร้างรายได้ อาชีพให้มีความมั่นคง สามารถทำงานร่วมกับภาคเครือข่าย และนำเอาความรู้มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับศักยภาพ พัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมและมีความพร้อมที่จะสามารถทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าวต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ห้าด้านได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพให้มีรายได้ในอาชีพ

5. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพตนเอง ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมได้
3. มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการบริหารจัดการในอาชีพช่างตีมีดอย่างมีคุณภาพ
4. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ
5. มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมในการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายทั่วไปในจังหวัดลำพูนหรือผู้ที่ไม่มีอาชีพและผู้ที่มีอาชีพแต่ต้องการพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME OTOP และผู้ประกอบอาชีพทั่วไป มีความรักในงานศิลปะและวัฒนธรรมของไทย

ระยะเวลา จำนวน 45 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 5 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 40 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 1 ชั่วโมง

1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการตีมีด

1.2 ความเป็นไปได้ในการประกออาชีพการตีมีด

1.2.1 การลงทุน

1.2.2 การกำหนดทิศทางการตลาด

1.3 แหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ

1.4 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ

2. ทักษะอาชีพการประกอบอาชีพ จำนวน 40 ชั่วโมง

2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมีด

2.2 คัดเลือกและเตรียมวัสดุ / อุปกรณ์ / เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีด

2.3 ขั้นตอนและกรรมวิธีในการตีมีด

2.3.1 การตัดและผ่าเหล็ก

2.3.2 การแบนหรือการตีหลาบ

2.3.3 การตีแต่ง

2.3.4 การตะไบแต่ง

2.3.5 การชุบคม

2.3.6 การตกแต่งลวดลายบนด้านบนของมีด

2.3.7 การทำด้ามมีด

2.4 วิธีการดำเนินงาน

- ขั้นตอนการเตรียม

- การปฏิบัติ
- การสรุปผลการปฏิบัติ

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ จำนวน 2 **ชั่วโมง**

3.1 การบริหารจัดการการผลิต

1.แหล่งเงินทุนและแหล่งวัตถุดิบทั้งภายในและนอกท้องถิ่น

2. การกำหนดมาตรฐานชิ้นงานและการควบคุมคุณภาพ

3. คุณธรรมในการประกอบอาชีพ

3.2 การบริหารจัดการการตลาด

1.หลักการจัดการตลาด

2.ระบบการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค

3. ข้อมูลทางการตลาด(วิธีการหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้)

4.การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนและประเทศ

5.การโฆษณาและส่งเสริมการขาย

4. โครงการอาชีพ **จำนวน** 2 **ชั่วโมง**

4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ

4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ

4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ

4.4 การเขียนโครงการประกอบอาชีพ

4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย/ สาธิต
2. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร /ผู้รู้/ช่างมืออาชีพ/วิทยากร
3. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้สถานประกอบการ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ของหลักสูตรการตีมีด ประกอบด้วย

1. สื่อเอกสาร ได้แก่ตำรา / หนังสือ
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ website
3. สื่อบุคคล / ภูมิปัญญา / ปราชญ์ชาวบ้าน
4. สื่อแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและนอกชุมชน
5. สื่อเทคนิค / วิธีการ ได้แก่การบรรยาย การสาธิต เวทีชาวบ้าน
6. อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องการตีมีด

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีจากการทำแบบทดสอบ
2. การประเมินทักษะการปฏิบัติจากผลงานระหว่างเรียน ได้ผลงานที่มีคุณภาพ จำนวน 3 ชิ้น
3. การประเมินผลจากโครงการประกอบอาชีพ

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการเรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3.วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพ วิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการตีมีด จำนวน 45 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.ช่องทางการประกอบอาชีพการตีมีด	1. ผู้เรียนอธิบายความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพการตีมีดได้ 2.ผู้เรียนอธิบายความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพการตีมีด 3.ผู้เรียนสามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จอาชีพตีมีดได้ 4.ตัดสินใจเลือกอาชีพตีมีดอย่างเหมาะสมได้	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการตีมีด 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการตีมีด 1.2.1 การลงทุน 1.2.2 การกำหนดทิศทางการตลาด 1.3 แหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ 1.4 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ	1.1 บรรยายองค์ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญความจำเป็นในการประกอบอาชีพตีมีดให้ทราบว่าธุรกิจตีมีดนี้มีความน่าสนใจที่นำไปประกอบอาชีพได้ 1.2 อภิปรายร่วมกันถึงความเป็นไปได้และลักษณะของการประกอบธุรกิจ 1.3 ศึกษาดูงานสถานประกอบการธุรกิจตีมีดที่ได้ประสบความสำเร็จ 1.4 วิทยากรและผู้เรียน และผู้รู้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพตีมีดในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ โดยคำนึงถึงศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2.ทักษะการประกอบอาชีพการตีมีด	1.ผู้เรียนสามารถอธิบายรายละเอียดส่วนประกอบ/ประเภทและประโยชน์ของมีดได้บอกวัสดุอุปกรณ์ในการตีมีดได้ 2.ผู้เรียนสามารถคัดเลือกและเตรียมวัสดุ/ อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีดได้อย่างเหมาะสม3/-3- 3.ผู้เรียนตีมีดได้ตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง 4.ทดสอบการฝึกปฏิบัติ	2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมีด 2.2 คัดเลือกและเตรียมวัสดุ / อุปกรณ์ / เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีด 2.3 ขั้นตอนและกรรมวิธีในการตีมีด 2.3.1 การตัดและผ่าเหล็ก 2.3.2 การแบนหรือการตีหลาบ 2.3.3 การตีแต่ง 2.3.4 การตะไบแต่ง 2.3.5 การชุบคม 2.3.6 การตกแต่งลวดลายบนด้านบนของมีด 2.3.7 การทำด้ามมีด 2.4 วิธีการดำเนินงาน - ขั้นตอนการเตรียม - การปฏิบัติ - การสรุปผลการปฏิบัติ	2.1 บรรยายความรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมีด พร้อมยกตัวอย่างของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ โดยร่วมกันสังเคราะห์กับผู้เรียนตามหัวข้อการวิเคราะห์4 ด้าน ตามเนื้อหา 2.2 ให้ความรู้ในเรื่องการคัดเลือกวัสดุ และเตรียมวัสดุ / อุปกรณ์/ เครื่องมือที่ใช้ในการตีมีด 2.3 ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการตีมีด 2.4 ปฏิบัติจริงตามชิ้นงานที่วิทยากรกำหนด (ฝึกทักษะเพิ่มเติมหลักจากจบเนื้อหาเรื่องทักษะการประกอบอาชีพตีมีดนอกเวลา)	-	40
3.การบริหารจัดการในการ	1.ผู้เรียนสามารถอธิบายการบริหารจัดการ การผลิตในหัวข้อต่อไปนี้ได้	3.1 การบริหารจัดการการผลิต	ให้ความรู้เกี่ยวกับ	2	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ประกอบอาชีพการตีมีด	-ประเภทของแหล่งเงินทุน / แหล่งวัตถุดิบภายใน และภายนอกท้องถิ่น พร้อมทั้ง -มาตรฐานชิ้นงาน และควบคุณภาพได้ - คุณธรรมในการประกอบอาชีพ 2.ผู้เรียนสามารถอธิบาย การบริหาร การตลาดให้ประสบผลสำเร็จได้ 3. ผู้เรียนสามารถทำบัญชีรับ – จ่าย ของกิจการได้	1.แหล่งเงินทุนและแหล่งวัตถุดิบทั้งภายในและนอกท้องถิ่น 2. การกำหนดมาตรฐานชิ้นงานและการควบคุมคุณภาพ 3. คุณธรรมในการประกอบอาชีพ 3.2 การบริหารจัดการการตลาด 1. หลักการจัดการตลาด 2.ระบบการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค 3. ข้อมูลทางการตลาด(วิธีการหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้) 4. การวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนและประเทศ 5. การโฆษณาและส่งเสริมการขาย	3.1 แหล่งเงินทุน และแหล่งวัตถุดิบที่หาได้ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น 3.2 การกำหนดมาตรฐานชิ้นงาน และการควบคุมคุณภาพ 3.3 คุณธรรมในการประกอบอาชีพให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาด 3.4 ให้ความรู้และอภิปรายร่วมกันจากความรู้ในเนื้อหา 3.5 ให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีรับ-จ่าย 3.6 ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในเรื่อง คู่แข่งทางการค้า ภัยการทำงาน /ภัยธรรมชาติ/ภัยเศรษฐกิจสภาพคล่องการเงิน		
4.โครงการอาชีพ	1. ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้ 2. ผู้เรียนสามารถบอกประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพได้ 3. ผู้เรียนบอกองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพได้	1. ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ 2. ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ 3. องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ 4. การเขียนโครงการประกอบอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้	2	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	4. ผู้เรียนสามารถอธิบาย ความหมายขององค์โครงการประกอบอาชีพได้ 5. ผู้เรียนสามารถอธิบาย ลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 6.ผู้เรียนสามารถเขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ 7.ผู้เรียนตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้	5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพ	เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสมและถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสมถูกต้อง 4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ 4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ		
			รวม	**5**	**40**